

“Jammer dat overheid bij einde deelneming geen waardeoverdracht naar een levenslooptrekening toestaat”

Adviesrol intermediair bij waardeoverdracht

Uit het AFM-rapport ‘Life Event, een nieuwe baan’ (2008) blijkt dat meer dan 80 procent het pensioen overdraagt zonder goed geïnformeerd te zijn. Door de informatieverplichtingen in de Pensioenwet worden de gevolgen bij wisseling van werkgever een stuk duidelijker. Waardeoverdracht bij premieovereenkomsten blijft echter een vreemde eend in de bijt. Bovendien is de informatievoorziening van de uitvoerder vaak te beperkt om een onderbouwde afweging te kunnen maken. Het intermediair kan hier een adviesrol vervullen.

In de praktijk verstrekt de nieuwe pensioenuitvoerder op verzoek van de nieuwe deelnemer, binnen de daarvoor vastgestelde termijnen, opgave van de in te brengen waarde verkregen van de oude uitvoerder. Overdracht van aanspraken dient vervolgens berekend volgens het standaardtarief en kent actuariële gelijkwaardigheid. Waar in het verleden de werkelijke kracht van waardeoverdracht werd vertaald in extra dienstjaren bij eindloonregelingen, is dit effect door de verschuiving naar middelloon nog maar zeer beperkt. Het standaardtarief geldt niet bij premieovereenkomsten. In de praktijk wordt de economische waarde overgedragen en ingebracht als extra storting in de nieuwe pensioenregeling. Feitelijk is er slechts sprake van het overhevelen van pensioenvermogen van de ene naar de andere uitvoerder. De meeste beschikbare premieregelingen waarbij wordt belegd in fondsen zijn door de zorgplicht

van de uitvoerder gewijzigd (behalve bij opting out door de deelnemer, red.) naar life cycle fondsen waarbij het risico afneemt naar mate de pensioendatum nadert. Ook de al dan niet overgedragen waarde loopt tot de pensioendatum mee in de cycles. Bij uitkeringsovereenkomsten zal het toeslaglabel een sleutelrol spelen bij waardeoverdracht. Hiermee kan een inschatting worden gemaakt hoe de oude en nieuwe uitvoerder verwachten te presteren met betrekking tot de meestal voorwaardelijke toeslagen. Het nieuwe label geeft in de vorm van muntjes een visueel beeld van de toeslagverwachtingen. De komende jaren zal het aantal muntjes – uitzonderingen daargelaten – weinig reden tot vreugde geven. Een premieovereenkomst gebaseerd op beleggingsfondsen kent in beginsel geen toeslagbeleid: de waarde toe- of afname is alleen gebaseerd op de koerswijzigingen van de onderliggende fondsen.

De adviseur die de vraag krijgt voorgelegd of overdracht van en naar een premieovereenkomst zinvol is, zal zich afvragen welke argumenten er zijn om het advies te onderbouwen. In de meeste contracten spelen vastgestelde administratiekosten een rol bij inkomende of uitgaande overdrachten, maar deze kosten mogen niet ten laste van de overdrachtswaarde komen. Wat resteert is een performancevergelijking tussen de uitvoerders wat betreft rendement en kosten. De premievrije aanspraak die blijft staan – doorgaans in de vorm van een aantal participaties – kan bij de oude uitvoerder nog onderhevig zijn aan (beheers)kosten of andere onttrekkingen. Toekomstige koersstijgingen dienen dit te compenseren. Doordat veel uitvoerders naar life cycle fondsen zijn overgestapt kunnen de rendementscijfers uit het verleden niet meer objectief met elkaar worden vergeleken. Daarentegen levert opgave van de Total Expense Ratio wel weer een grondslag voor een betere objectieve vergelijking. Hiermee belanden we echter ook in het vraagstuk of de hoogte van deze ratio positief correleert met de beleggingsperformance. Voer voor beleggingsanalisten. Per saldo resteert er dus een afweging tussen rendementsverwachtingen en kosten.

ALTERNATIEF

Bespreekbaar is om in de uitvoeringsovereenkomst – de Pensioenwet faciliteert dit – op te laten nemen dat bij einde deelneming de waarde kan worden omgezet in een vast kapitaal of een vaste aan-

Aloys Harmsen.

spraak. Op deze wijze worden uiteindelijk de aanspraken (ook in het upo) meer inzichtelijk en kan de adviseur, bij het totaliseren van aanspraken in het kader van financiële planning, een beter beeld geven van de werkelijk te verwachten pensioenuitkering zonder veronderstelde fondsrendementen en rentestanden door te hoeven rekenen.

Het is jammer dat de overheid (nog) geen waardeoverdracht naar een levenslooptrekening bij einde deelneming toestaat. Voor de gewezen deelnemer betekent dit een extra mogelijkheid bij een eventuele verlofperiode en het biedt in ieder geval meer inzicht in het opgebouwde pensioenvermogen. De overheid streeft er immers naar de levenslooptrekening tot een succes te maken en staat inmiddels afkoop van kleine lijfrente- en pensioenaanspraken toe, iets waarmee overigens niet alle gewezen deelnemers blij zijn. Hierin zou beleid kunnen passen om het grote aantal administratief kostbare en relatief kleine premievrije aanspraken bij pensioenuitvoerders anders in te kleden. De gerealiseerde kostenverlaging kan uiteindelijk ten gunste komen aan de deelnemers, hetgeen past in deze transparante en kostenbewuste tijd. ■

Aloys Harmsen MFP CPC is financieel planner te Varsseveld